

SFS 1973: 289

Utkom från trycket
den 29 maj 1973

Datalag;

given Stockholms slott den 11 maj 1973.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer.

Inledande bestämmelser

1 § I denna lag avses med

- personuppgift: upplysning som avser enskild person,
personregister: register, förteckning eller andra anteckningar som föres med hjälp av automatisk databehandling och som innehåller personuppgift som kan hänföras till den som avses med uppgiften,
registrerad: enskild person beträffande vilken förekommer personuppgift i personregister,
registeransvarig: den för vars verksamhet personregister föres, om han förfogar över registret.

Tillstånd m. m.

2 § Personregister får icke inrättas eller föras utan tillstånd av datainspektionen.

Första stycket gäller icke i fråga om personregister vars inrättande

¹ Prop. 1973: 33, KU 19, rskr 131.

beslutas av Konungen eller riksdagen. Före sådant beslut skall dock yttrande inhämtas från datainspektionen.

3 § Datainspektionen skall meddela tillstånd till inrättande och förande av personregister, om det saknas anledning antaga att, med iakttagande av de föreskrifter som meddelas enligt 5 och 6 §§, otillbörligt intrång i registrerads personliga integritet skall uppkomma.

Vid bedömandet av om otillbörligt intrång kan uppkomma skall särskilt beaktas arten och mängden av de personuppgifter som skall ingå i registret samt den inställning till registret som föreligger eller kan antagas föreligga hos dem som kan komma att registreras.

4 § Tillstånd att inrätta och föra personregister som innehåller uppgift om att någon misstänkes eller dömts för brott eller avtjänat straff eller undergått annan påföljd för brott eller varit föremål för tvångs- ingripande enligt barnavårdslagen (1960: 97), lagen (1954: 579) om nykterhetsvård, lagen (1966: 293) om beredande av slutna psykiatrisk vård i vissa fall, lagen (1967: 940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda, lagen (1964: 450) om åtgärder vid samhällsfarlig asocialitet eller utlänningslagen (1954: 193) får endast om synnerliga skäl föreligger meddelas annan än myndighet som enligt lag eller annan författning har att föra förteckning över sådana uppgifter.

Tillstånd att inrätta och föra personregister som i övrigt innehåller uppgift om någons sjukdom eller hälsotillstånd eller uppgift att någon erhållit socialhjälp, nykterhetsvård eller liknande eller varit föremål för åtgärd enligt barnavårdslagen eller utlänningslagen får endast om särskilda skäl föreligger meddelas annan än myndighet som enligt lag eller annan författning har att föra förteckning över sådana uppgifter.

Tillstånd att inrätta och föra personregister som innehåller uppgift om någons politiska eller religiösa uppfattning får meddelas endast om särskilda skäl föreligger. Vad som sagts nu gäller dock ej personregister som sammanslutning avser att föra beträffande sina egna medlemmar.

5 § I samband med att tillstånd lämnas till inrättande och förande av personregister, skall datainspektionen meddela föreskrift om dels ändamålet med registret, dels vilka personuppgifter som får ingå i detta. Föreligger särskilda skäl, får tillståndet begränsas till viss tid.

6 § Lämnas tillstånd till inrättande och förande av personregister, skall datainspektionen, i den mån det behövs för att förebygga risk för otillbörligt intrång i personlig integritet, meddela föreskrift om

1. inhämtande av uppgifter för personregistret,
2. utförandet av den automatiska databehandlingen,
3. den tekniska utrustningen,
4. de bearbetningar av personuppgifterna i registret som får göras med automatisk databehandling,
5. underrättelse till berörda personer,
6. de personuppgifter som får göras tillgängliga,
7. utlämnande och annan användning av personuppgift,
8. bevarande och gallring av personuppgifter,
9. kontroll och säkerhet.

Föreskrift rörande utlämnande av personuppgift får icke inskränka myndighets skyldigheter enligt tryckfrihetsförordningen.

7 § Bestämmelserna i 5 och 6 §§ om skyldighet för datainspektionen att meddela föreskrift gäller även i fråga om personregister som avses i 2 § andra stycket, i den mån icke Konungen eller riksdagen har meddelat föreskrift i samma hänseende.

Den registeransvariges skyldigheter

8 § Förekommer anledning till misstanke att personuppgift som ingår i personregister är oriktig, skall den registeransvarige utan dröjsmål vidta skäligen åtgärder för att utröna uppgiftens riktighet och, om skäl föreligger, rätta den eller utesluta den ur registret.

Har uppgift, som rättas eller uteslutes, lämnats ut till annan än den registrerade, skall den registeransvarige på begäran av den registrerade underrätta mottagaren om rättelsen eller uteslutningen. Föreligger särskilda skäl, får dock datainspektionen befria den registeransvarige från sådan underrättelseskyldighet.

9 § Om personregister innehåller personuppgift som med hänsyn till registrets ändamål måste anses ofullständig eller om det i personregister som utgör förteckning över personer saknas någon som med hänsyn till registrets ändamål måste förväntas ingå däri, bör den registeransvarige vidta den komplettering som behövs. Sådan komplettering skall alltid göras, om ofullständigheten kan antagas medföra otillbörligt intrång i personlig integritet eller fara för rättsförlust.

10 § På begäran av registrerad skall den registeransvarige så snart det kan ske underrätta den registrerade om innehållet i personuppgift som ingår i personregistret och innefattar upplysning om honom. Har sådan underrättelse lämnats, behöver ny underrättelse icke lämnas till samme registrerade förrän tolv månader därefter.

Underrättelse enligt första stycket skall lämnas utan kostnad för den registrerade. Föreligger särskilda skäl, får dock datainspektionen i fråga om visst slag av personuppgifter medge att avgift tas ut.

Första stycket gäller icke uppgift som enligt lag eller annan författning eller enligt myndighets beslut som meddelats med stöd av författning ej får lämnas ut till den registrerade.

11 § Personuppgift som ingår i personregister får ej lämnas ut, om det finns anledning antaga att uppgiften skall användas för automatisk databehandling i strid med denna lag. Finns det anledning antaga att personuppgift skall användas för automatisk databehandling i utlandet, får uppgiften lämnas ut endast efter medgivande av datainspektionen. Sådant medgivande får lämnas endast om det kan antagas att utlämnandet av uppgiften icke kommer att medföra otillbörligt intrång i personlig integritet.

I fråga om förbud för myndighet att lämna ut personuppgift finns bestämmelser i lagen (1937: 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

12 § Upphör registeransvarig att föra personregister, skall han anmäla detta till datainspektionen. Inspektionen föreskriver i sådant fall hur det skall förfaras med registret.

13 § Registeransvarig eller annan som tagit befattning med personregister får ej obehörigen yppa vad han till följd därav fått veta om enskilda personliga förhållanden.

Har personuppgift i enlighet med föreskrift, meddelad enligt 6 eller 18 §, lämnats ut på villkor som inskränker mottagarens rätt att vidarebefordra uppgiften, får mottagaren eller den som i hans verksamhet tagit befattning med uppgiften icke obehörigen yppa vad han därigenom fått veta om enskilda personliga förhållanden.

14 § Om myndighet för handläggning av mål eller ärende använder sig av upptagning för automatisk databehandling, skall upptagningen tillföras handlingarna i målet eller ärendet i läsbar form, om ej särskilda skäl föranleder annat.

Tillsyn m. m.

15 § Datainspektionen utövar tillsyn över att automatisk databehandling icke medför otillbörligt intrång i personlig integritet.

Tillsynen skall utövas så, att den icke vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändig.

16 § Datainspektionen har rätt att för tillsynen erhålla tillträde till lokal där automatisk databehandling utföres eller där datamaskin eller utrustning eller upptagning för automatisk databehandling förvaras. Inspektionen har vidare rätt att få tillgång till handling som rör automatisk databehandling samt föranstalta om körning av datamaskin.

17 § Den registeransvarige skall lämna datainspektionen de uppgifter rörande den automatiska databehandlingen som inspektionen begär för sin tillsyn. Vad som sagts nu gäller även den som för registeransvarigs räkning handhar personregister.

18 § Har förändret av personregister lett till otillbörligt intrång i personlig integritet eller finns anledning antaga att sådant intrång skall uppkomma, får datainspektionen i mån av behov ändra föreskrift som tidigare meddelats eller meddela ny föreskrift i sådant avseende som anges i 5 eller 6 §. I fråga om register som avses i 2 § andra stycket får datainspektionen vidtaga åtgärd som nu nämnts endast i den mån den ej står i strid med beslut av Konungen eller riksdagen.

Kan skydd mot otillbörligt intrång i personlig integritet ej åstadkommas på annat sätt, får datainspektionen återkalla meddelat tillstånd.

19 § Den som hos datainspektionen tagit befattning med tillstånds- eller tillsynsärende enligt denna lag får icke obehörigen yppa vad han därvid fått veta om enskilda personliga förhållanden eller om yrkes- eller affärshemlighet.

Straff och skadestånd m. m.

20 § Till böter eller fängelse i högst ett år dömes den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1. inrättar eller för personregister utan tillstånd enligt denna lag, när sådant erfordras,
2. bryter mot föreskrift som meddelats enligt 5, 6 eller 18 §,
3. lämnar ut personuppgift i strid mot 11 §,
4. bryter mot 12 eller 13 §,
5. lämnar osann uppgift vid fullgörande av skyldighet att lämna underrättelse enligt 10 §,
6. lämnar osann uppgift i fall som avses i 17 §, eller
7. bryter mot 19 §.

Allmänt åtal för brott mot 13 eller 19 § får väckas endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

21 § Den som olovligen bereder sig tillgång till upptagning för automatisk databehandling eller olovligen ändrar eller utplånar eller i register för in sådan upptagning dömes för dataintrång till böter eller fängelse i högst två år, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

För försök eller förberedelse till brott som avses i första stycket dömes till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken. Skulle brottet, om det hade fullbordats, ha varit att anse som ringa, får dock ej dömas till ansvar enligt vad som nu har sagts.

22 § Har personregister inrättats eller förts utan tillstånd enligt denna lag, när sådant tillstånd erfordras, skall registret förklaras förverkat, om det ej är uppenbart obilligt.

23 § Om registrerad tillfogas skada genom att personregister innehåller oriktig uppgift om honom, skall den registeransvarige ersätta skadan. Vid bedömning om och i vad mån skada har uppstått tages hänsyn även till lidande och andra omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

24 § Om registeransvarig eller den som för registeransvarigs räkning handhar personregister underlåter att lämna tillträde till lokal eller tillgång till handling i fall som avses i 16 § eller att lämna uppgift enligt 17 §, får datainspektionen förelägga vite. Detsamma gäller, om registeransvarig icke fullgör vad som åligger honom enligt 8, 9 eller 10 §.

25 § Talan mot datainspektionens beslut föres hos Konungen genom besvär. Justitiekanslern får föra talan för att tillvarataga allmänna intressen.

Övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1973. Bestämmelserna i 2—14 och 18 §§, 20 § 1—5, 21—23 §§ samt 24 § andra punkten gäller dock först från och med den 1 juli 1974.

Utan hinder av föregående stycke får datainspektionen meddela föreskrift i sådant avseende som anges i 5 eller 6 § för tid före den 1 juli

1974, om särskilda skäl föreligger. Bryter någon mot sådan föreskrift, gäller bestämmelsen om straff för brott enligt 20 § 2. Datainspektionen får vidare före nämnda dag pröva ansökan om tillstånd samt meddela föreskrift enligt 5, 6 eller 18 § såvitt avser tid efter utgången av juni 1974.

Har personregister, som enligt lagen icke får föras utan tillstånd, tagits i drift före den 1 juli 1974, får det, under förutsättning att ansökan om tillstånd göres före den 1 januari 1975, föras utan tillstånd till dess ansökningen slutligt prövats. De slag av personuppgifter som ingår i registret och de ändamål för vilka uppgifterna användes får ändras eller utvidgas endast efter anmälan till datainspektionen. Bryter någon här emot, gäller bestämmelsen om straff för brott enligt 20 § 1.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 11 maj 1973.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

CARL GUSTAF
(L. S.)

LENNART GEIJER
(Justitiedepartementet)

